स मलेनापकृष्टेन पिशुस्तस्या व्यरोचत । दमयन्त्या यथा व्यक्ते नभसीव निशाकरः ।
पिशुं दृष्ट्वा सुनन्दा च राजमाता च भारत । रुदन्त्यौ तां परिष्वज्य मुहूर्त्तमिव तस्थतुः । २००५
उत्सृज्य वाष्पं शनकैराजमातेदमब्रवीत् । भगिन्या दुहिता मे ऽसि पिशुनाऽनेन सूचिता ।
अहञ्च तव माता च राज्ञस्तस्य महात्मनः । सुते दशार्णाधिपतेः सुदाम्नश्चारुदर्शने ।
भीमस्य राज्ञः सा दत्ता वीरबाहोरहं पुनः । त्वन्तु जाता मया दृष्ट्वा दशार्णेषु पितुर्गृहे ।
यथैव ते पितुर्गेहं तथैव मम भाविनि । यथैव च ममैश्वर्य्यं दमयन्ति तथा तव ।
तां प्रहृष्टेन मनसा दमयन्ती विशाम्पते । प्रणम्य मातुर्भगिनीमिदं वचनमब्रवीत् । २०१०
अज्ञायमानाऽपि सती सुखमस्युषिता त्वयि । सर्व्वकामैः सुविहिता रक्ष्यमाणा सदा त्वया ।
सुखात् सुखतरं वासो भविष्यति न संशयः । चिरविप्रोषितां मातर्मामनुज्ञातुमर्हसि ।
दारकौ च हि मे नीतौ वसतस्तत्र बालकौ । पित्रा विहीनौ शोकार्त्तौ मया चैव कथं नु तौ ।
यदि चापि प्रियं किञ्चिन्मयि कर्तुमिहेच्छसि । विदर्भां यातुमिच्छामि शीघ्रं मे यानमादिश ।
वाढमित्येव तामुक्त्वा हृष्टा मातृस्वसा नृप । गुप्ता बलेन महता पुत्रस्यानुमते ततः । २०१५
प्रास्थापयद्राजमाता श्रीमतीं नरवाहिना । यानेन भरतश्रेष्ठ ह्यन्नपानपरिच्छदां ।
ततः सा नचिरादेव विदर्भानगमत् पुनः । तान्तु बन्धुजनः सर्व्वः प्रहृष्टः समपूजयत् ।
सर्व्वान् कुशलिनो दृष्ट्वा बान्धवान् दारकौ च तौ । मातरं पितरञ्चोभौ सर्व्वञ्चैव सखीजनं ।
देवताः पूजयामास ब्राह्मणांश्च यशस्विनी । परेण विधिना देवि दमयन्ती विशाम्पते ।
अतर्पयत् सुदेवञ्च गोसहस्रेण पार्थिवः । प्रीतो दृष्ट्वैव तनयां ग्रामेण द्रविणेन च । २०२०
सा व्युष्टा रजनीन्तत्र पितुर्व्वेश्मनि भाविनी । विश्रान्ता मातरं राजन्निदं वचनमब्रवीत् ।
॥ दमयन्त्युवाच ॥ माञ्चेदिच्छसि जीवन्तीं मातः सत्यं ब्रवीमि ते । नरवीरस्य चैतस्य नलस्यानयने यत ।
दमयन्त्या तथोक्ता तु सा देवी भृशदुःखिता । वाष्पेणापिहिता राज्ञी नोत्तरं किञ्चिदब्रवीत् ।
तदवस्थान्तु तां दृष्ट्वा सर्व्वमन्तःपुरं तदा । हाहाभूतमतीवासीद्भृशञ्च प्ररुरोद ह ।
ततो भीमं महाराजं भार्य्या वचनमब्रवीत् । दमयन्ती तव सुता भर्त्तारमनुशोचति । २०२५
अपकृष्य च लज्जां सा स्वयमुक्तवती नृप । प्रयतन्तु तव प्रेष्याः पुण्यश्लोकस्य मार्गणे ।
तया प्रदेशितो राजा ब्राह्मणान् वशवर्त्तिनः । प्रास्थापयद्दिशः सर्व्वा यतध्वं नलमार्गणे ।
ततो विदर्भाधिपतेर्नियोगाद्ब्राह्मणास्तदा । दमयन्तीमथो स्तुत्वा प्रस्थितास्ते तथाऽब्रुवन् ।
अथ तानब्रवीद्भैमी सर्व्वराष्ट्रेष्विदं वचः । ब्रूयास्तज्जनसंसत्सु तत्र तत्र पुनः पुनः ।
क्व नु त्वं कितव च्छित्वा वस्त्रार्द्धं प्रस्थितो मम । उत्सृज्य विपिने सुप्तामनुरक्तां प्रियां प्रिय । २०३०
सा वै यथा त्वया दिष्टा तथास्ते त्वत्प्रतीक्षिणी । दह्यमाना भृशं बाला वस्त्रार्द्धेनाभिसंवृता ।
तस्या रुदन्त्याः शततं तेन शोकेन पार्थिव । प्रसादं कुरु वै वीर प्रतिवाक्यं वदस्व च ।
एवमन्यच्च वक्तव्यं कृपां कुर्य्याद्यथा मयि । वायुना धूयमानो हि वनं दहति पावकः ।